

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

**NAKON OSAM DANA
DOĐE ISUS, STANE U
SREDINU I REČE:
„MIR VAMA!“**

mihael

12-13 / 2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XVI. (2021.), Broj 12(479),
DRUGA VAZMENA NEDJELJA
11. travnja 2021.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec,
 policijski kapelan
 tel.: 22 712, 85 682;
 e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula,
 pomoćnik policijskoga kapelana
 tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
 e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici:

<https://www.homelie.biz/>

TRAVANJ

DRUGA VAZMENA NEDJELJA

Ned 11. **Bijela nedjelja**
Nedjelja Božanskog Milosrđa

Pon. 12. Julije, Davorka, Damjan, Viktor

Uto. 13. Martin I. papa, Ida, Justin

Sri. 14. Valerijan, Maksim, Zdravko, Dunja

Čet. 15. Teodor, Krescencije, Rastislav

Pet. 16. Josip B.L., Bernardica, Benedikt

Sub. 17. Šimun, Robert, Kateri Tekakwitha

MEDITACIJA *Svi smo mi Toma*

3

SLUŽBA RIJEČI **DRUGA VAZMENA NEDJELJA**

UVOD U ČITANJA

***Kakvi su sve učinci Isusova
uskrsnuća?***

4

ČITANJA

***Nakon osam dana dođe Isus, stane
u sredinu i reče: „Mir vama!“***

6

HOMILIJA

Da vjerujući imate život

8

KATEHEZA

Isusovo uskrsnuće

10

Uz spomendan

14

Mali vjeronaučni leksikon

15

NAŠI POKOJNI

16

Svi smo mi Toma

Uduhu svoga vremena, suvremenih čovjek naučio je u sve sumnjati, sve propitkivati kako bi došao do dokazivih činjenica. Svaka osoba prolazi kroz život pun propitkivanja i sumnji. U tom duhu sama vjera često se stavlja u drugi plan.

Zbog toga se lako poistovjetiti s Tominom sumnjom na iznenađujuće iskustvo drugih učenika: „*Vidjeli smo Gospodina*“. Toma bi mogao biti bilo tko od nas. Njegov je odgovor jasan: „*Ako ne vidim ... neću vjerovati*“. Njegov je stav razumljiv. Toma ne kaže da njegovi prijatelji lažu ili da se varaju. Samo navodi da njihovo svjedočenje nije dovoljno da bi on slijedio njihovu vjeru. Treba to osobno sam iskusiti. Isus mu to, dakako, neće zamjeriti.

Toma je izrazio svoje sumnje u zajednici učenika. Čini se da ih ovo ne sablažnjava. Nisu ga izbacili iz zajednice. Ni sami nisu vjerovali ženama da su vidjele uskrslog Isusa. Događaj s Tomom pokazuje koliko je bio dug put kojim je mala skupina učenika morala proći od sumnji do vjere u uskrslog Krista.

U naše vrijeme kršćanske zajednice, poput apostolske zajednice, trebale bi biti otvoren prostor dijaloga u kojem bi vjernici mogli iskreno podijeliti svoje sumnje, pitanja, traganja. Ne proživljavaju svi u vlastitom unutarnjem životu isto iskustvo. Da bismo rasli u svojoj vjeri, trebaju nam poticaj i dijalog s drugima koje muče ista pitanja. Ništa, pak, ne može zamijeniti iskustvo osobnog odnosa s Kristom u dubini vlastite savjesti.

Prema evanđelju, nakon osam dana Isus se ponovno ukazuje učenicima. Ne osuđuje Tomu zbog sumnje. Tomina sumnja pokazuje njegovu iskrenost. Isus mu pokazuje svoje rane. Rane nisu dokazi uskrsnuća, već znakovi Isusove ljubavi i predanja do smrti. Zato poziva Tomu da s povjerenjem provjeri vlastite sumnje: „*Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke!*...“ Tomi više ne trebaju dokazi. Zna da ga Isus voli i poziva ga da vjeruje. Njegov odgovor je tako jednostavan, a tako snažan „*Gospodin moj i Bog moj*“.

Naše sumnje, ako ih rješavamo na zdrav način, bez gubitka osobnog, osobito sakramentalnog, odnosa s Isusom i zajednicom, mogu nas osloboditi od površne vjere obilježene suhoparnim formama i potaknut rast u ljubavi i povjerenju prema Isusu, Otajstvu Utjelovljenog Boga, središtu naše vjere.

Kakvi su sve učinci Isusova uskrsnuća?

Duh rađa vjerom i ljubavlju

Odlomak iz Djela apostolskih sažetak je koji opisuje život prve Crkve, a kao temu ima zajedništvo dobara u prvoj kršćanskoj zajednici.

„Svakomu koliko je trebao“

Započinje izjavom da je „mnoštvo“ onih koji su prigrili vjeru bilo jednoga srca i jedne duše.

Takvo jedinstvo unutar zajednice ostat će trajna briga prvih misionara, a novozavjetni tekstovi trebali su poslužiti kao dokaz da je to jedinstvo potrebno i moguće. Slično opominje i Poslanica Filipljanima: „Samo se ponašajte dostojno evanđelja Kristova, pa... da mogu utvrditi kako ste postojani u jednom duhu i jednodušno se zajednički borite za evanđeosku vjeru“. Upravo bode u oči to ustrajavanje na izrazima poput „jednome“, „jednodušno“, „zajednički“. Jedinstvo mora odlikovati kršćansku zajednicu i to je u skladu s naukom evanđelja. Pisac Djela apostolskih još je konkretniji te od kršćana zahtijeva odricanje od vlastitih materijalnih dobara u korist zajednice, do te mjere da više „nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao“. Zajedništvo dobara u tjesnoj je vezi s ispravnim naukom o kojem apostoli „velikom silom“ daju

svjedočanstvo. Ta se njihova „sila“ očituje u čudesnim znakovima. Sadržaj je svjedočanstva „uskrsnuće Gospodina Isusa“. Apostoli su stoga samo svjedočili da je Mesija došao, da je mučen, umro i uskrsnuo. Budući da je njihov navještaj praćen ozdravljenjima i sličnim čudesima, imali su i naklonost naroda. Pisac se tada ponovno vraća svojoj temi kako bi pojasnio da, unatoč odricanju svojih dobara, nitko nije oskudijevao jer se sve stavljalo pred apostole, a oni su dijelili „svakomu koliko je trebao“. U temelju toga zajedništva unutar zajednice stoji i propis Ponovljenoga zakona prema kojem ne smije biti siromaha u narodu. Taj se propis odnosio na jubilejsku godinu, godinu oproštenja, pa se i tim sažetkom pisac Lukina evanđelja i Djela apostolskih vraća na svoju temu „godine milosti Gospodnje“ s početka Isusova javnoga djelovanja.

Isusov mir odgoni strah

Evandeoski odlomak i dalje govori o događajima onoga „istoga dana, prvoga u tjednu“, to jest one uskrsne nedjelje. Učenici su u strahu „od Židova“. Nije riječ ovdje o narodu kao takvom, nego, u Ivanovu načinu izražavanja, o protivnicima Isusovim. Uostalom, i sami su učenici bili Židovi. Ivan, očito, govori iz perspektive svoje kasnije zajednice, kad su sljedbenici Isusovi već bili izbačeni iz sinagoge. Pred takvim uplašenim

učenicima ukazuje se Isus te im se obraća riječima: „Mir vama!“ Upravo taj Isusov mir odgoni strah. Učenicima su pokazane ruke i bok, a za učenike se tek sad kaže da su se obradovali „vidjevši Gospodina“. Isusove ruke i bok sa znakovima rana bile su učenicima dokaz da je riječ doista o Isusu. Njegovo je tijelo već bilo promijenjeno, preobraženo, kako se to vidi u prethodnom odlomku o Isusovu ukazanju Mariji Magdaleni. Bilo je potrebno nešto dodatno što će učenike podsjetiti na Isusa prije njegove smrti. Isus je poslan od Otca, a on sâm šalje svoje učenike dahnuvši u njih i predavši im Duha. Ivan nema, kao što je to slučaj s Lukom i Djelima apostolskim, posebnoga izvještaja o silasku Duha Svetoga na Pedesetnicu, nego se sve događa na dan uskrsnuća.

Isus je jednim događajem muke, smrti i uskrsnuća uzdignut Ocu i proslavljen, te sada, prenoseći Duha svojim učenicima, njima predaje i svoje poslanje. Isusovo poslanje postaje tim činom poslanjem Crkve. To poslanje podrazumijeva i vlast nad otpuštanjem grijeha. Nakon osam dana, dakle ponovno u nedjelju, Toma, vidjevši znakove Isusovih rana, povjeruje, te izriče isповijest vjere svoje i vjere cijele Crkve: „Gospodin moj i Bog moj.“ Isusove riječi koje slijede zapravo su poruka Ivana evanđelista njegovoj zajednici: „Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“ Kršćanska vjera bitno se temelji na svjedočanstvu i propovijedanju Isusovih učenika kroz stoljeća. Smisao je toga navještaja vjera i život u imenu Isusovu.

Zajedništvo s Bogom vodi zajedništvu među ljudima

Odlomak iz Prve Ivanove poslanice govori o kršćanskoj ljubavi koju utemeljuje u vjeri u Krista, jer: „Tko god vjeruje: ‘Isus je Krist’, od Boga je rođen. I tko god ljubi roditelja, ljubi i rođenoga.“ Na taj su način vjera i kršćanska ljubav nerazdvojno povezane. Jedna od najvažnijih tema mistike ivanovskoga kruga jest zajedništvo s Bogom koje dovodi do međusobnoga zajedništva njegovih vjernika. Stoga već na početku ta Poslanica kaže: „Što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s Otcem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom.“ Ljubiti Boga, biti s njime u zajedništvu, znači vršiti njegove zapovijedi, koje „nisu teške“. Vršenjem zapovijedi pobjeđuje se svijet. Ovdje riječ „svijet“ (grč. kosmos) označava zlo u svijetu, koje pobjeđuju oni koji su od Boga rođeni. Pobjeđuju ga vjerom, i to vjerom da je „Isus Krist“ i da je „Sin Božji“. Taj Isus Krist došao je u „vodi i krvi“, čime se upućuje na njegovu smrt na križu, ali i na krštenje na koje podsjeća Duh. Upravo je prisutnost Duha Božjega znak Isusova mesijanskoga dostojanstva, jer prema Izajiji Duh Božji trebao je počivati na Mesiji, a Mesija će ga predavati svijetu. Isus Krist (=Mesija), predaje duh u trenutku svoje smrti i ponovno kad se kao Uskrstli ukazuje učenicima. Taj Duh rađa vjerom i ljubavlju, prema Bogu, prema njegovu Sinu i prema svima koji su njegovi.

Fra Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Prvo čitanje: Dj 4, 32-35

*Jedno srce i jedna duša.
Bijaše veoma dobro.*

Čitanje Djela apostolskih

U mnoštva onih što prigrišće vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko. Apostoli pak velikom silom davahu svjedočanstvo o uskrsnuću Gospodina Isusa i svi uživahu veliku naklonost. Doista, nitko među njima nije oskudijevao jer koji bi god posjedovali zemljišta ili kuće, prodavali bi ih i utržak donosili i stavljali pred noge apostolima. A dijelilo se svakomu koliko je trebao.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 118, 2-4.16ab-18.22-24

*Zahvalujte Gospodinu jer je dobar,
jer je vječna ljubav njegova!*

Neka rekne dom Izraelov:
„Vječna je ljubav njegova!“

Neka rekne dom Aronov:
„Vječna je ljubav njegova!“
Svi koji se Gospodina boje neka reknu:
„Vječna je ljubav njegova!“

Gospodnja se uzdignu desnica,
Gospodnja se proslavi desnica!
Ne, umrijeti neću, nego živjeti
i kazivati djela Gospodnja.

Kaznom teškom kaznio me Gospodin,
ali me smrti ne preda.

Kamen koji odbaciše graditelji
postade kamen zaglavni.

Gospodnje je to djelo:
kakvo čudo u očima našim!
Ovo je dan što ga učini Gospodin:
kličimo i radujmo se njemu!

Drugo čitanje: 1lv 5, 1-6

**Što je od Boga rođeno,
pobjeđuje svijet.**

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Ljubljeni: Tko god vjeruje: „Isus je Krist“, od Boga je rođen. I tko god ljubi roditelja, ljubi i rođenoga. Po ovom znamo da ljubimo djecu Božju: kad Boga ljubimo i zapovijedi njegove vršimo. Jer ljubav je Božja ovo: zapovijedi njegove čuvati. A zapovijedi njegove nisu teške. Jer sve što je od Boga rođeno, pobjeđuje svijet. I ovo je pobjeda što pobijedi svijet: vjera naša.

Ta tko to pobjeđuje svijet ako ne onaj tko vjeruje da je Isus Sin Božji? On, Isus Krist, dođe kroz vodu i krv. Ne samo u vodi nego – u vodi i krvi. I Duh je koji svjedoči jer Duh je istina.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Iv 20, 19-31

Nakon osam dana dođe Isus, stane u sredinu i reče: „Mir vama!“

Čitanje svetog Evangelija po Ivanu

Uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: „Mir vama!“ To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Isus im stoga ponovno reče: „Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.“ To rekavši, dahne u njih i kaže im: „Primite Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.“

Ali Toma zvani Blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bijaše s njima kad dođe Isus. Govorili su mu dakle drugi učenici: „Vidjeli smo Gospodina!“ On im odvrati: „Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati.“

I nakon osam dana bijahu njegovi učenici opet unutra, a s njima i Toma. Vrata bijahu zatvorena, a Isus dođe, stade u sredinu i reče: „Mir vama!“ Zatim će Tomi: „Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran nego vjeran.“ Odgovori mu Toma: „Gospodin moj i Bog moj!“ Reče mu Isus: „Budući da si me video, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“

Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu.

Riječ Gospodnja

Da vjerujući imate život

Uspjeh nije jedno od Božjih imena. Tako glasi poznata rečenica Martina Bubera. Unatoč njoj je izrečena jedna prepoznatljiva crta Božjeg ophođenja prema svijetu. Ukoliko se pitamo pogađa li zaista spomenuta Buberova izjava novozavjetno lice Božjeg Sina, onda je jasno da potpuno odgovara smislu riječi i djela Isusa Krista, da je upravo kroz Isusovo predanje Očevoj volji vidljivo kako i koliko je Bog drugačiji. Sve se to najbolje vidi u trenutcima njegove izloženosti neuspjehu kalvarijskog događaja kako bi pokazao što je u Božjim očima uspjeh. No, u svijetu nadmetanja, bespoštene utrke za profitom, zloupotrebe vlasti, gaženja i gaženih, uspjeh je sve drugo samo ne ono što je smrću posvjedočio Isus. Božji je „uspjeh“ očitovan u Isusu Kristu. Do kraja svjedočiti Očevu ljubav prema svijetu imalo je u Isusovu životu za posljedicu neuspjeh neviđenih razmjera. Stoga se kršćani ne mogu oglušiti na taj Božji pristup. Crkvi je to trajni izazov da sve više posvijesti da je potrebno iskreno i dubinsko preispitivanje života u svijetlu Isusa Krista. To pokazuje da je presudno pitanje je li živ duh vjere iz koje se rađa snaga za preoblikovanje sadašnjeg trenutka. Kršćani nisu neki arheolozi vjere koji bi željeli doći do spoznanja o onome što se dogodilo, već u događajima Isusova života crpimo nadahnuće za odnos prema Bogu i ljudima. To je ono što oduševljava, ali i utire put prema sve većoj odgovornosti da činimo sve što je u našoj moći da i drugi steknu iskustvo ljubavi po kojoj čovjek nadrasta samoga sebe. Istina, od samih je početaka jasno da to uključuje spremnost da zbog ljubavi budemo ranjeni bolnim udarcima neodgovornosti od strane naše braće i sestara.

Nitko među njima nije oskudijevao

Lukino prepoznavanje drugačijeg ophođenja među onima koji „prigliše vjeru“, ukazuje do koje mjere Božji Duh zadire u živote vjernika. I ovdje bismo mogli reći da se u Djelima apostolskom prepoznaće držanje crkvene zajednice koje bi se moglo ocijeniti kao neuspjeh. Naime, znamo da se razdori među ukućanima najčešće događaju oko diobe dobara. Stoga je vrijedno uočiti odakle jeruzalemskoj Crkvi odvažnost da dijeli dobra po načelu koliko kome treba. To

neekonomično načelo ima svoje izvorište u Bogu, jer Bog daje čovjek onoliko spasenja koliko mu je potrebno, a ne koliko djelima zaslužuje. S druge strane, vidljivo je da smo tu danas najranjiviji, da se želimo afirmirati kroz posjedovanje dobara, pa nam često kumuju zakoni tržišnog uspjeha. Ljubiti Boga, što predstavlja naglasak Ivanove poslanice, znači biti spreman ozdravljati svoje potrebe i želje. Upravo se u crkvenim zajednicama mora njegovati „jedno srce i jedna duša“. No, to ide puževim korakom. Na tragu spomenute prakse jeruzalemske zajednice, danas je sve očitije da bez spremnosti srca da se daruje vlastito, nema obnove crkvenog zajedništva. Tek se tu otvara obzorje uspjeha.

<https://catholicnewstt.com>

Budući da si me video, povjerovao si

Apostola Tomu, bez kojeg bi novozavjetni izvještaji bili osiromašeni, možemo promatrati izdvojeno. Međutim, to bi bio krajnje osiromašen pristup. Potpuniji je pogled na Tomu zahtjevniji, ali i uvelike plodonosniji za život svakoga od nas. Kao prvo, Ivanovo evanđelje kaže da je Toma „jedan od Dvanaestorice“. Smješta ga među izabrane učenika, tj. u prostor jednog povlaštenog rasta. Stoga Tomu treba promatrati kao dionika jednog iskustva koje je obilježilo živote Dvanaestorice. Na taj način Toma je ključ razumijevanja unutarnjih napetosti koje su ključale u srcima Dvanaestorice, a time pomaže i u našem razumijevanju života crkvene zajednice kroz prostor i vrijeme. Budući da Toma nije bio s apostolima na dan uskrsnuća, ostao je uskraćen za osobni susret s Uskrslim. Vraćajući se u zajednicu susreće apostole koji svjedoče da je Isus živ. Ipak, to svjedočanstvo Tomi nije uvjerljivo. S lakoćom prepoznajemo sličnost s našim osobnim lomovima između vjere i nevjere. Štoviše, u Tomi prepoznajemo model vjernika koji nas poučava o onome što je za svakoga od nas važno. Prvenstveno se to odnosi na

Tomino držanje. Toma, znamo, želi vidjeti „na rukama biljeg čavala“. Razumljivo je da želi dokaze, no nakon osam dana, i to u istoj zajednici, Isus mu pokazuje znakove. Kad se cjelebitije zaustavimo nad ovim dijelom, onda je jasno da Tomu mijenja Isusov pristup, a ne njegov izboreni uvid. Nanovo je probuđen. U Tomi se probudilo ono najdublje iz čega se i u nama rađa poklonstveni stav vjere: „Gospodin moj i Bog moj!“ Dakle, vjera nije i ne može biti plod dokaza, već dar koji se prima i uzdarje života kojim se odgovara na primljeni dar. U tom se daru nanovo sebe dobiva na jedan neočekivano drugačiji način. Napast da se Bogu pristupi kroz unaprijed zadane kriterije, kao što je to vidljivo kod Tome, vreba i u našim životima. Uskrslog se susreće u crkvenoj zajednici koja je prožeta lomljivim iskustvom vjere i nevjere. Iz posljednjih riječi vidimo da je naglasak na onome: „Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“ Stoga Toma, kojem Isus ide ususret, rasvjetljava naše živote kojima je povjerenovo vjerovati a da nismo vidjeli. Uz to, Evanđelje nas poučava da ne može postojati osobno iskustvo vjere u Uskrslogu a da se to u isto vrijeme ne prelijeva u crkveno zajedništvo.

Ivica Huljev, Glas Koncila

Isusovo uskrsnuće

Uskrsna zora: žene na grobu

(nedjelja, 9. Travnja g. 30.)

Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-18

Sva četiri evanđelista govore o događajima u nedjelju u zoru, ali ih je dosta teško čitati, jer se ne slažu u pojedinostima, premda se svi slažu u nekim temeljnim stvarima.

Prije je glavna briga tumača bila dovesti u sklad podatke koji se toliko razilaze. Danas se priznaje da je ta harmonizacija nemoguća. I beskorisna. Očito je da svaki evanđelist slijedi drugu predaju, u skladu s posebnim ciljem svakoga od njih (nemoguće je na primjer ne vidjeti polemički značaj Mt). Svaki od ovih izvora obavijesti ima svoju povijesnu vrijednost s obzirom na glavne događaje. Stroga kronologija i druge sporedne pojedinosti ne ulaze nužno u način gledanja stare historiografije. Poznato je da se stari historiografi (i to ne samo biblijski) ne brinu toliko za „točnost“ okolnosti, tako da je danas besmisленo tražiti od naših evanđelista onu krajnju pomnost u najmanjim pojedinostima, koju mi danas strastveno ljubimo, a za koju oni nisu imali previše osjećaja. Dobro je da se sve ove predaje međusobno dopunjavaju, tako da, kad skupimo sve ove obavijesti, možemo imati prilično potpunu sliku onog znamenitog jutra, jedinstvenog u povijesti, koje je obilježilo novi smjer čovjekovom životu.

Sinoptičke predaje (evanđelja po Mateju, Marku i Luki), unatoč razlikama, čine zasebnu cjelinu nasuprot Ivanovom evanđelju; radi toga i radi veće jasnoće, ispitat ćemo ih pojedinačno.

Na pozornici se javlja nekoliko žena, dosta unutarnjeg i vanjskog pokreta, snažnih i suprotnih doživljaja ...

Sinoptička predaja

Protagonisti su, prema Marku, Marija Magdalena, Marija, majka Jakovljeva, i Saloma. Matej govori samo o Mariji Magdaleni i o „drugoj Mariji“, koje je prije bio spomenuo. Luka ne spominje nijednu po imenu: radi se o istoj skupini žena, koje su u ranijem prizoru izdaleka promatrале grob.

Vrijeme: Matej kaže, da su žene došle na grob „u svanuće“ nedjelje. Kad bi ova vijest bila jedina, mogla bi promijeniti cijelu panoramu. Izraz „po suboti, u svanuće prvog dana tjedna“ mogao bi se govoriti o našoj suboti navečer, kad se prema židovskom računanju, svršila subota i počela nedjelja. Prema tome, imali bismo jedan pohod žena grobu još u subotu navečer. Tako bi se i tumačilo da Matej ne govori o balzamiranju (kao Mk i Lk): bavi se drugim predmetom, samo pobožnim i ljubaznim pohodom grobu pokojnika, s mišlju da se sutradan ujutro povrate i balzamiraju ga... Međutim, opći kontekst čini se da nas primorava vidjeti u ovom pohodu onaj isti o kojem govore ostala dvojica sinoptika a koji se vrši u nedjelju ujutro. Luka kaže „vrlo rano izjutra“. Slaže se i Marko: „rano u zoru“; samo što on još dodaje: „kad je već bilo izašlo sunce“. Ova dva izraza izgleda da si proturječe pa da se nekako dovedu u sklad, obično su tumačili ovaj tekst u tom smislu da su žene izašle da idu na grob rano u zoru, ali da su stigle tamo

kad je sunce već bilo izašlo. Previše lako usklađenje. Sigurno je da žene idu na grob rano u zoru (slaže se Ivanova predaja: „još je bila tama“). Markov izraz ne smije se uzeti suviše doslovno; to je nevažna pojedinost, osobito u kraju gdje je jutarnji sumrak (razmak između tame i sunčanog svjetla) vrlo kratak.

Cilj: prema Mateju, idu naprosto „da vide grob“. Pohod grobu, kao što je bio običaj. Ne govori se o balzamiranju. Naprotiv, prema Marku i Luki, žene namjeravaju balzamirati Isusovo tijelo; to jest dovršiti ono što se na brzu ruku učinilo u petak. Već imaju sve stvari koje su za to potrebne. Prema Marku, mirodije su kupljene „kad je prošla subota“. Po židovskom računu, subota se svršava zalaskom sunca. Čim se svršio subotnji odmor, žene su izašle da kupe mirodije; sigurno im se učinile nedostatnim one koje su kupile u petak popodne. Luka govori jedino o ovim mirodijama, kupljenim u petak prije zalaska sunca.

Kamen: Upravo jer idu pomazati pokojnika, žene su i na putu zabrinute za jednu pojedinost (Mk): kamen koji je zatvarao predoblje groba. Tko će im ga odvaliti? Osjetljive i za najmanju sitnicu, one su za vrijeme pokopa zapazile da je kamen bio „vrlo velik“. Očekivale su možda da netko slučajno naiđe i da im pomogne. Nisu očekivale da će naći otvoren grob a još manje prazan. Ni izdaleka, ni u snu im ne bi došla misao na uskrsnuće. One su se kretale potpuno po stvarnosti smrti. Nije ženska zagrijana mašta stvorila uskrsnuće, nego su neke stvarne činjenice njih primorale da ga priznaju protiv svakog očekivanja.

Andeo: Kad su došle do groba, žene se susretoše s iznenađenjem: kamen je bio odmaknut na stranu (Mk i Lk). Od Mt znamo da je to učinio andeo, koji je odmaknuo kamen i sjeo na njega. Andeli u Bibliji imaju vrlo važnu ulogu: naviještaju božanske novosti.

Opisi andela: Slijedi sada najvažniji dio događaja, s uobičajenim razlikama u pojedinostima. Prema Mateju i Marku, andeo je sjedio na kamenu, izvan groba. Prema Marku i Luki, bio je (bili su) unutra. Marko još dodaje naoko nevažan detalj, ali koji pokazuje realističko zapažanje najmanjih stvari, da se andeo nalazio na desnoj strani. Prema jednodušnom opisu evanđelista, žene kad su vidjele andela reagiraju strahom. Mt to ne kaže izričito, ali se to vidi iz andelovih riječi: „Ne bojte se!“ Marko izričito kaže da su se „zaprepastile“: mješavina vjerskog straha i zbumjenosti. Luka kaže da su bile prestrašene i da su oborile pogled na zemlju: toliko su se bojale, da se nisu usudile dalje gledati u onu dvojicu andela. Još jednom: sve je ovdje izvanredno i neočekivano: nema prethodne uvjetovanosti, nema psiholoških preuvjeta za lakovjernost.

Vijest: Velika vijest u biti je jednaka kod trojice sinoptika: onaj Isus (Nazarećanin: Mk), kojega vi tražite (Mt i Mk), onaj isti koji je bio razapet u petak (Mt i Mk) i pokopan na ovom mjestu, nije više ovdje. Uskrsnuo je (Mt i Mk). Ponovno živi. Zar se može tražiti živoga među mrtvima? (Lk).

Ove su riječi potresno jednostavne. I one izražavaju ono što kažu ili ne kažu ništa. Postoji neosporna istovjetnost između razapete i uskrsle osobe. Razlika između

„povjesnog Krista“ i „Krista vjere“ jest izmišljotina i magična formula naše nevjere, koja tvrdoglavu neće da čita tekstove. Ovdje nije važno što o toj stvari možemo misliti ja ili ti ili neki teolog, nego ono što su vidjele i iskusile same žene: bile su došle pomazati pokojnika, a sada taj pokojnik nije na mjestu gdje su ga prekjučer pokopali, nego da je izašao odanle ponovo živ... Ili bismo naprsto morali priznati da riječi kojima se ljudi služe nemaju stvarnog značenja, nego da stoje tu kao neka šala.

Prazan grob: Anđeo poziva žene da vide mjesto gdje je u petak bilo stavljeno Isusovo tijelo (Mt i Mk). Neka osobno ustanove da je mjesto prazno, da tu nema nikog i ništa. Ova dva evanđelista ne kažu da su žene provjerile stvar. Ali su to učinile. Znamo to od Luke. Luka nema anđelovog poziva, jer prema predaji koju on slijedi, žene su još prije razgovora s anđelom ušle u grob i nisu našle Isusovo tijelo. Prazan grob. Osnovna objektivna činjenica, koja govori o stvarnosti uskrsnuća.

Nitko nije video kako je Isus uskrsnuo. Ako se kome svida, može reći da čin sam u sebi nije povijestan, jer ga nitko nije povjesno doživio. Ali, prazan grob je zaista povjesna činjenica, jer su je stvarno doživjela neka stvarna ljudska bića od krvi i mesa. I ta činjenica, za ova konkretna ljudska bića, znači neposrednu očeviđnost uskrsnuća. Nijekati taj odnos značilo bi još jednom govoriti nekim nestvarnim jezikom.

Luka nam govori i o duševnom stanju žena kad su vidjele da je grob prazan: bile su „zaprepaštene“. Njihove misli i očekivanja nisu izvor činjenica, nego kruta stvarnost činjenica zbunjuje sve njihove pojmove. Uskrsnuće ne nastaje iz „vjere“, nego kasnije postaje temelj vjere.

Zadaća: Žene dobivaju od anđela zadaću u skladu s ovim časom. Moraju odmah vidjeti apostole i obavijestiti ih o dvjema stvarima: da je Isus uskrsnuo (Matej) i da će ići pred njima u Galileju (Matej i Marko), kao što im je prije bio rekao (Mk; usp. 14,28).

Luka ne spominje te zadaće; njegovi anđeli samo podsjećaju žene na prijašnji Isusov najave o svom uskrsnuću (usp. Lk 9,22; 18,33), kojih se i one sada sjećaju. Međutim, kaže zatim da su žene otišle da jave apostolima te stvari.

Unutarnje reakcije žena: Još jednom se govori o unutarnjim reakcijama žena; ovaj put s obzirom na sve doživljaje tog jutra.

Prema Mateju, osjećaju „strah“ i „veliku radost“. Strah, jer su vidjele jedno nebesko biće i jer su ustanovile da se dogodilo nešto vrhunaravno. Ali, u isto vrijeme, beskrajnu radost, jer znaju da je Učitelj ponovno živ. I u njima se opet rađa život.

Marko ne govori o veselju. Žene pritište užasan strah, „užas i ekstaza“, ludi strah, otuđujući strah, koji dovodi nekoga izvan sebe. Toliki strah, da su pobegle od groba.

Vanjske reakcije žena: Prema Mateju, žene na krilima ogromnog veselja trče da donesu apostolima veliku vijest. Luka kaže isto to: žene se vraćaju od groba i javljaju sve te stvari Jedanaestorici „i svima ostalima“, to jest drugim učenicima i simpatizerima, koji su skupa s apostolima i puni straha čekali negdje da prođe oluja. Evanđelist spominje poimence tri žene: Mariju Magdalenu, Ivanu, i Mariju, majku Jakovljevu; ali dodaje: „i druge koje su ih pratile“ (usp. Lk 23,55).

Prema Marku, naprotiv, žene zbog velikog straha pobjegoše od groba i „ne rekoše nikome ništa“. Ovaj se izraz odnosi na ovaj

prvi osjećaj straha, ali to ne znači da kasnije, kad su se oporavile od straha, nisu ispričale ono što se dogodilo. Osim toga, ovdje se treba sjetiti, da je izvorni završetak Markova evanđelja očito prekinut i bez logičnog svršetka (očekivalo bi se da bude govora o nekim prije najavljenim stvarima; usp. 14,28; 16,7). Današnji svršetak (rr. 9-20), koji nije izvoran, ali jest kanonski, sastavljen je od kasnijih dodataka, koji upravo imaju za cilj popuniti djelomično one praznine. Kako se izgubio izvornik, gdje je sigurno bilo govora o ženama, koje nose ovu vijest apostolima, to je vjerojatno nerješiv problem.

Reakcije apostola: Luka nas izvještava također o tome kako reagiraju apostoli na poruku žena: oni otvoreno ne vjeruju. Ne povjerovaše im, jer sve što su govorile njima je izgledalo kao bulažnjenje. Nestvarnosti. Ženska mašta. Ženske gluposti! To je nevjera koja potvrđuje našu vjeru. Apostoli prolaze kroz duševna stanja koja su protivna ideji uskrsnuća. Ne očekuju ga. Uskrsnuće, dakle, ne može biti plod neke vjere koja ne postoji. Kod autora se ne zapaža nikakav apologetski cilj. On samo pripovijeda događaj, krajnje autentično. I krajnje siromašno izražajem: jedna jedina riječ („epistun“: ne povjerovaše). „Ne povjerovaše“: prva reakcija na ovu posve neobičnu vijest. Vjera Crkve nije bila laka. Iz pripovijesti o ukazanjima znamo da je ušla boreći se s otporom, kao pod udarcima toljage... Kako smo daleko od „Krista vjere“!

Petar: Prema Lk 24,12, Petar, unatoč nevjeri, pobuđen tako čudnovatom viješću, trči na grob, nagnje se, vidi jedino plahte i vraća se začuđen onim što se dogodilo. Ova pripovijest izgleda uistinu sažetak Ivanove predaje (Iv 20,3-10), samo vrlo kratak (Petar je sam, itd.). Zanimljivo je u svakom slučaju da ovaj Petrov pohod grobu ne pobuđuje u

njemu vjeru, nego mu naprotiv predstavlja novi misterij i novu zabunu.

Prvo ukazanje Uskrslog: Konačno, Matej (jedini od sinoptika) pripovijeda vrlo važnu stvar: prvo ukazanje Uskrslog. Ukazuje se ženama dok se vraćaju od groba, pune straha i radosti, da apostolima donesu vijest o uskrsnuću. Isus im izlazi ususret i pozdravlja ih riječu koja je poziv na radost („radujte se!“), nikada tako prikladnom kao ovoga časa; ili im je možda, u izvornom obliku, zaželio mir, običajnim židovskim pozdravom. Ukazuje im se i pozdravlja ih iz izvjesne udaljenosti. One mu se onda približuju, jasno ga prepoznaju, bacaju se ničice pred njega i grle mu noge u znak najvećeg poštovanja. Teško je zamisliti svu buru uzbuđenja koja su ih potresala onog časa. I malo straha također, jer su se nalazile pred tako izvanrednim događajem kakvog nikada nije moglo ni sanjati neko ljudsko biće. Isus to zapaža u njihovim pogledima i ljubazno ih opominje, da nemaju razloga za bojazan. I ponavlja im isti zadatak koji im je prije bio dao anđeo: predati apostolima analog da idu u Galileju.

Po ovom kratkom tumačenju možemo sada znati sve što su proživjele ove žene onog nedjeljnog jutra, prema sinoptičkoj predaji. Sjetimo se da među njima zauzima uvijek prvo mjesto Marija Magdalena. Ona je protagonist iskustva koje se proživjelo samo jednom u povijesti. Bilo je to jutro razočaranja, krajnje napetosti i beskrajne jasnoće.

Ivanovo evanđelje nam ga predstavlja u još dramatičnijem obliku.

Mali vjeronaučni leksikon

Kor

Kor, latinski *chorus*; grčki *χορός*

1. U **helensko doba**, prvotno prostor oko oltara na kojem su se izvodili obredni plesovi i pjesme. Kod Homera kor znači i pjesmu u slavu božanstva, a u prenesenom značenju i zbor (muški, ženski ili dječački) koji ih izvodi. Svake četvrte godine grčke državice slale su takve zborove u Del, gdje su se natjecali pjesmama u slavu Apolonu, Artemidi i Leti.

Korsko pjevanje u ditirambima razvilo se osobito u kultu Dioniza; odatle je potekao kor u tragediji sa svoja tri reda po pet igrača, koreuta (u komediji ih je bilo 24); taj kor pjevalo je korske pjesme uz ples. U klasičnoj grčkoj tragediji kor pod vodstvom korifeja tumači i komentira dramsku radnju. Trošak za opremu kora i uvježbavanje snosio je u Ateni koreg.

2. U **kršćanskoj crkvi**, istočni dio građevine, koji završava apsidom. Redovito je povišen, s oltarom u sredini i ogradom odijeljen od prostora namijenjena vjernicima; mjesto za pjevače i svećenstvo.

U srednjem vijeku, kada je oltar prešao u dno apside, postrance i iza oltara nalaze se u katedralnim i samostanskim crkvama korska sjedala za svećenike; u gotici, renesansi i baroku bogato izrezbarena (u nas u Rabu, Zadru, Splitu, Trogiru, Lepoglavi). U baroku s uvođenjem velikih orgulja i laičkih pjevačkih zborova gradi se iznad ulaza u crkvu, sučelice oltaru, povišen prostor (pjevalište), koji se također naziva kor.

Koral

Koral, od latinskoga *choralis*: zborni (latinski *cantus planus*, talijanski *canto piano*, engleski *plainchant*, francuski *plain-chant*; njemački *Choral*).

U Katoličkoj crkvi, liturgijsko jednoglasno pjevanje bez pratnje glazbala. Obuhvaća sve inačice jednoglasnog pjevanja Zapadne crkve: gregorijansko, ambrozijsko, beneventansko i mozarapsko.

Nakon reformacije pojma se širi i na protestantski koral, a podrazumijeva religioznu pjesmu na narodnom jeziku, većinom strofno građenu, koju luteranski vjernici pjevaju za bogoslužja. Temelje protestantskom koralu dao je Martin Luther u suradnji s glazbenikom Johannom Walterom objavivši Wittemberšku pjesmaricu (1524.).

Kateri Tekakwitha

17 travnja

Sveta Kateri (Catherine) Tekakwitha, američka Indijanka, svojim nadimkom, „Ilijan Mohawka“ prikladno se uklapa u proljetni ugođaj. Rodila se 1656. u tvrđavi Ossernenon, danas Auriesville, sjeveroistočni dio grada Glenna, država New York, kao kći Kenneronkwe, poglavice plemena Mohawk i Kahente, njegove zarobljenice, Algonkinke katolkinje. Preživjela je i pošast boginja koje su joj 1660. unakazile lice, oslabile vid i usmrtilje njezine roditelje i brata. Pleme je potom preselilo u Caughnawagu, danas naselje Fonda, država New York. Živjela je kod strica, koji je naslijedio njezinog oca kao poglavica i pomagala mu u kućnim poslovima. Njezino indijansko ime *Tekakwitha* znači "onu koja stvari postavlja u red". Kasnije su je nazvali "Ilijanom" jer je bila izuzetno blaga i nježna djevojka.

S francuskim katoličkim misionarima, isusovcima iz Kanade, prvi put je došla u dodir 1675. Obratio ju je i pokrstio otac Jacques de Lamberville na sam Uskrs, 18. travnja 1676., i dao joj ime *Kateri* (Catherine). Ostali članovi plemena zbog vjere su je često zlostavljali i ozbiljno joj prijetili, pa je pobegla. Pješačila je 200 milja kroz divljinu (šume, rijeke i močvare) dok nije stigla u indijansku misiju svetog Franje Ksaverskog u Sault Saint Louisu (Québec), blizu Montreala. Tamo je primila prvu pričest i čitav svoj život posvetila Kristu Gospodinu.

Često se povlačila u šumu i pred križem urezanim u jedno stablo provodila sate u razmatranju Isusove muke. Redovito je dolazila u crkvu, pomagala misionarima i obitelji koja joj je pružila gostoprimstvo. Protiv svojih unutarnjih muka i kušnji borila se strogom pokorom. Shrvana bolima i patnjama preminula je na današnji dan, 17. travnja 1680. u naselju Kahnawake, rezervat Indijanaca Mohawka, na južnoj obali rijeke Saint Lawrence, nedaleko kanadskog grada Montreala.

Prema legendi u času smrti s njezinog lica nestali su svi ožiljci i ono je zasjalo čudesnom ljepotom. Pripisuju joj se mnoga čudesa, a glas o njezinoj svetosti širio se na sve strane. Na njezin grob dolazili su brojni hodočasnici, naročito kršćani Indijanci i francuski kolonisti.

Blaženom ju je proglašio 1980. papa Ivan Pavao II., a svetom papa Benedikt XVI. 21.10.2012. godine.

Zaštitnica je ekologa, boraca za zaštitu okoliša, prognanika, djece bez roditelja, osoba ismijavanih zbog pobožnosti, sjevernoameričkih Indijanaca, Montreala i mnogih naselja, župa i crkava u Sjevernoj Americi.

<https://www.velecasnisudac.com>

NAŠI POKOJNI

PAŠK GOJANI,

PU zagrebačka, 14. travnja 1994.

MARKO PAPAK,

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 14. travnja 1995.

MARIO VUČKOVIĆ,

PU zagrebačka, 15.travnja 1994.

LUKA ŽIVKOVIĆ,

PU zagrebačka, 17.travnja 1992.

LUKA ŽIVKOVIĆ,

PU zagrebačka, 17.travnja 1992.

POČIVALI U MIRU!